

Stadsdeel Nieuw-West
Mevrouw Gerardie de Graaf
Postbus 2003
2000 CA Amsterdam

Amsterdam, 11 juni 2017

Betreft: Zienswijze herinrichtingsplan Sloterpark Oost

Geachte mevrouw de Graaf,

De VVS heeft bezwaar tegen het voorliggende ontwerp van de oostoever Sloterplas. Dat er aan het park aan de oostoever van de Sloterplas eindelijk (achterstallig) onderhoud wordt gepleegd is onomstreden, maar de noodzaak van een nieuw 'stoer' ontwerp voor het park is ons niet duidelijk. Helaas is het bijbehorende 'stoer' getekende plan te grof om alle consequenties precies te kunnen doorgronden.

Het park aan de oostoever is in aanleg en gebruik sterk verbonden met de buurt. Mede daarom zijn wij tegen deze omvorming. Het nieuwe ontwerp brengt o.i. voor de beleving en het gebruik ongunstige veranderingen met zich mee. Alle nog goede bomen moeten worden gekoesterd en mogen niet ten prooi vallen aan een **niet** door de gebruikers gewenste verandering van het parkontwerp. En vanuit het oogpunt van duurzaamheid moet alle toegevoegde verharding worden geschrapt.

De VVS pleit voor het behoud van het Sloterpark als cultuurhistorisch landschapsarchitectonisch monument. We vragen ons af waarom het huidige ontwerp van het park met haar

- karakteristieke opbouw van speelweides omarmd door bosranden
- met een afwisselende beleving van open-besloten langs de paden
- met zichtlijnen tot aan de overzijde van de plas niet meer voldoet.

We vinden het voorliggende ontwerp met 'stoere' zones evenwijdig aan de plas niet passen bij de uitgangspunten van het oorspronkelijke ontwerp van de hele Sloterplas: stevig en formeel beplant op de koppen en parkachtig romantisch aan de zijflanken. De VVS ziet in het door de gemeente gepresenteerde 'stoere' plan voor de oostzijde geen parkachtige uitstraling meer terug.

Naast bovenstaand bezwaar op de hoofdlijnen van het plan wil de VVS hieronder haar bezwaren rondom een aantal thema's nader toelichten.

Veranderen oorspronkelijke ruimtelijke hoofdopzet is afbraak van cultuurhistorisch waardevol landschapsarchitectonisch ontwerp!

- De hoofdopzet van de parkachtige ruimtelijke opbouw van besloten bospartijen en grote open speelweiden verdwijnt (zie tekening van Genderen 1961).
- Daarvoor in de plaats komt een park met een zonering evenwijdig aan de oeverlijn. Deze zonering vermindert de afwisseling en ruimtelijke beleving vanaf de routes door het park.
- In plaats van het spelen op grote open weides wordt in het plan voorgesteld het spelen in langgerekte zones te laten plaatsvinden (brede grasstrook langs het Christoffel Plantijnpad en de 'speelstrip'). De maat, schaal en vorm van de speelzones passen niet bij het uitgangspunt van een parkachtige oostzijde met afwisseling van open en besloten ruimtes. Daarnaast is de gekozen locatie van de grasstrook als mogelijke locatie voor vliegeren en voetballen een hele slechte keuze. Het is vooral voor kinderen heel onveilig: spelen naast een druk bereden fiets- en snorfietspad.
- De in het oorspronkelijke ontwerp van de Sloterplas zeer belangrijk geachte relatie tussen de **open** ligweide aan de westzijde van de Sloterplas en de **open** ligweide aan de oostzijde (Christoffel Plantijnpad) verdwijnt.
- De wens om direct zicht op de plas te hebben vanuit de Robert Fruinlaan, omdat dit een hoofdingang van het park is, bestrijden we: het park heeft juist geen hoofdingang, maar zorgvuldig en verrassend gecomponeerde overgangen naar de verschillende buurten. Het **hoofdmoment** van het park is de monumentaal vormgegeven noordoever inclusief rotonde.
- Door het laten verdwijnen van de karakteristieke waaierbeplanting van lindes in de bocht van het Christoffel Plantijnpad verdwijnt de samenhang van de beplanting langs het hele Christoffel Plantijnpad: een groene architectonische schakel tussen de bebouwing van de Bakhuizen van den Brinkhof en het park.

Kappen van stukken parkbos en solitair tegennatuurlijk!

Bij de stukken die te vinden zijn op de website van de gemeente ontbreekt een bomenbalans. Bij een voorgestelde ingreep in het groen moeten burgers wel goed geïnformeerd worden over de te verwachten afname van boom- en heesterbeplanting.

- Als gevolg van het 'stoere' inrichtingsplan worden grote stukken van het huidige parkbos gekapt. In het voorliggende plan wordt ook bos gehandhaafd als nat of droog bosland. Het handhaven van het parkbos is dus wel degelijk mogelijk. Waarom worden grote delen van het bos dan alsnog gekapt? Zeker langs het Christoffel Plantijnpad staat het bos toch iets droger en zouden de omstandigheden beter moeten zijn? Uit alle stukken wordt de noodzaak van de stukken te kappen bos niet duidelijk.

- Onze bezwaren tegen te kappen stukken bos betreffen:
 - de bos-kop bij het watersportcentrum die in het oorspronkelijk uitgevoerde plan het Christoffel Plantijnpad raakt. Hier werd ruimtelijk de afslag naar het watersportcentrum aangekondigd en is bij het vrije kavelbuurtje een eigen ruimte (passend bij de bijzondere losse bebouwing) ontstaan. Er verdwijnt hier 150 bij 30/40 meter parkbos.
 - De bos-kop in de bocht van het Christoffel Plantijnpad (in het verlengde van de Robert Fruinlaan). Door het toevoegen van een evenwijdige 40/50 meter brede grasstrook langs het Christoffel Plantijnpad wordt hier over een lengte van 200 meter 20 meter bos gekapt. Eeuwig zonde!
 - Het door groen omzoomde weilte aan de Johan Huizingalaan wordt vervangen door een gebied met evenwijdige stroken bos, spelen, open gras en notenbomen. Waar elders in het plan nat bosland mag blijven, worden hier bos en bomen gekapt. U spreekt over natuurwaarden, maar ook bos in verval heeft natuurwaarde (quote staatbosbeheer: dood hout brengt leven). Er verdwijnt hier een driehoek van 110 bij 125 meter parkbos.
 - Daarnaast zien we het nut van het kappen van het bos op een van de eilanden niet.

Extra paden en extra verharding niet gewenst!

- Er worden 2 extra paden tussen Christoffel Plantijnpad en oever van de plas aangelegd. Naast allerlei extra verhardingsvlakken bij de kruisingen van de Christoffel Plantijnpad met Bakhuizen van den Brinkhof, de verharde speelstrip en het rechtdoor trekken van het Christoffel Plantijnpad geeft dit veel meer verharding. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid is zo min mogelijk verharding gewenst. Bovendien zijn al deze paden niet functioneel en dus onnodig.

- De paden die worden doorgetrokken vanuit de Bakhuizen van den Brinkhof passen niet bij de stedenbouwkundige opzet waar de paden juist terug lussen naar de Hemsterhuisstraat. Bovendien nodigen de paden scootergebruikers uit het park in te rijden met alle overlast tot gevolg.
- Ook de speelstrip wordt verhard (3000m²).
- De speelstrip wordt met paden aan de bestaande paden gekoppeld: weer extra verharding.
- Ons is niet duidelijk hoe deze toename van verharding wordt gecompenseerd?

Beeld parkbos verdwijnt!

- We maken ons ernstig zorgen over het beeld van het groen zoals dat door ontwerpers wordt gepresenteerd. Na kap van slechte bomen en herplant van heesters zullen de massieve bosvakken verleden tijd zijn. Daarvoor in de plaats komen heestervakken met af en toe een overgebleven boom. We pleiten voor het opnieuw aanplanten van bosvakken die wél beheerd gaan worden. Deze aanplant moet gefaseerd uitgevoerd worden om een parkbos van gevarieerde leeftijd te laten ontstaan. Rond de Sloterplas is alleen aan de oost- en de westzijde parkbos van enig formaat. Dit willen we graag zo houden. Bovendien zijn geen stukken met een kwaliteitsanalyse van het bos toegevoegd. We kunnen daarom niet nagaan waar de beoordeling op gebaseerd is.

Parkbos of landschapsbos? Keuze assortiment in relatie tot de praktijk!

- Het gekozen assortiment geeft natuurwaarden, maar de beeldwaarde is iets minder. Op dit moment ondersteunen boomsoorten de ruimtelijke structuur. Te noemen zijn de berken die met hun witte bast de kruisingen van paden doen 'oplichten'. In het voorliggende plan is hier van geen sprake. Er worden bloesemende soorten (sleedoorn) toegevoegd, of soorten met grote natuurwaarde (gagel), dit zijn landschappelijke soorten die veel in de Flevopolders te vinden zijn. Het is moeilijk daar een mooi parkbos mee te maken, waarbij de beplanting de ruimtelijke structuur ondersteunt. Overigens zijn de voorgestelde tamme kastanjes en walnoten geen inheemse soorten en passen deze niet bij het idee om alleen inheemse soorten aan te planten.
- Daarnaast is in het plan ingezet op nieuwe groepen vleugelnoten. We vinden dit een minder duurzame boomsoort, gezien de vele "gescheurde" vleugelnoten in het park. Opvallend dat uw boomdeskundige deze in dit gebied snel uit elkaar vallende boomsoort in het nieuwe plan voorschrijft!

- Overigens is het bijgevoegde beplantingsplan heel onduidelijk. Wat is bestaand en wat is nieuw aan te planten? Wat is de kwaliteit van de nieuwe aanplant? Het is een definitief ontwerp dus daar hoort ook een beplantingsplan met soort, hoeveelheden en kwaliteit bij.

Speelstrip niet passend bij ruimtelijke opzet park en weinig speelwaarde!

- We vinden de maat en schaal van de speelstrip te groot (meer dan een voetbalveld lang en 20 meter breed) en niet passen bij de ruimtelijke opzet van het park. Speelvoorzieningen zijn vooral te vinden in de omliggende woonbuurten of als schakel naar deze woonbuurten. De strip past naar ons inzien niet bij de ruimtelijke opzet van het park met afwisseling, verrassende doorzichten, kleine plekken.
- Bovendien betwijfelen we of met een langgerekte speelstrip het samenspel van kinderen van verschillende leeftijdsgroepen bevorderd wordt.
- De maat van de speelstrip (ongeveer 20 bij 150 meter) kan belemmerend zijn in het ontwerp of de keuze van speeltoestellen.
- Als VVS pleiten we voor een multifunctioneel grasveld/speelweide.

Bomenweide geen verbetering van het park!

- We kunnen ons niet vinden in de bomenweide. Naar onze mening is de bomenweide een te formeel/monumentaal ontwerpmiddel dat niet past bij de minder formele parkachtige inrichting van de oostoever.
- De bomenweide beperkt de mogelijkheden voor sport en spel. Dit past niet in het gemeentelijk beleid van de bewegende stad waar juist wordt ingezet op meer mogelijkheden om te bewegen in de openbare ruimte. Het grote open speelveld is door buurtbewoners en schoolkinderen erg gewenst. Hier is ruimte om te voetballen of te vliegeren en hier kunnen sportdagen gehouden worden. We verwijzen hierbij naar het gelijksoortige ontwerp van het Amsterdamse Bos: hier zijn zeer veel open speelweiden waar recreatieve sportwedstrijden kunnen worden gehouden zoals honkbal, voetbal enzovoorts.
- In het oorspronkelijk uitgevoerde ontwerp is altijd uitgegaan van een open ruimte aan de oostoever met zicht op de open ruimte aan de westoever. Door het ontwerp van de bomenweide wordt dit ruimtelijk hoofduitgangspunt van het ontwerp van de Sloterplas teniet gedaan. De VVS pleit voor behoud van de ruimtelijke hoofduitgangspunten van het ontwerp.

- Een open grasveld (zonder bomen) straalt 's nachts meer warmte uit en zorgt dus voor verkoeling op het moment dat het UHI (hitte-eilandeffect) het meeste overlast geeft.

Fasering geheel onduidelijk en kan mogelijk leiden tot langdurige afsluiting hele oostzijde park!

- In het hele plan is geen fasering van bomenkap aangegeven. We moeten er niet aan denken dat alle bomen tegelijkertijd gekapt worden. Dat zal het park gedurende een half jaar onbegaanbaar maken en een verwoestende aanblik geven. Daarna moeten we nog minstens 10 jaar wachten op een enigszins parkachtige uitstraling.
- We pleiten voor een fasering van onderhoud zodat een meer in leeftijd gevarieerd parkbos ontstaat. De onderhoudswerkzaamheden aan de bomen langs het Christoffel Plantijnpad zouden in ieder geval in tijd op een ander moment moeten plaatsvinden dan de rest van het park (afhankelijk van de toekomstwaarde van de bomen, zie ook inventarisatie bomenwacht 2013).

Karakteristieke boomgroepen Christoffel Plantijnpad worden vernieuwd en verdwijnen!

- De architectonische vormgegeven boomgroepen op de koppen van de woningblokken aan het Christoffel Plantijnpad worden verwijderd en opnieuw ingeplant. Onduidelijk is of er een gelijk aantal bomen terugkomt. De waaivormige boomgroep in de bocht van het Christoffel Plantijnpad naar de Robert Fruinlaan verdwijnt en wordt niet nieuw ingeplant. In het concept Inrichtingsplan zoals door de gemeente gepresenteerd wordt deze bijzondere waaivormige structuur gewijzigd in enkele losse boomgroepen. De waaivormige structuur heeft (in soort en plantwijze) een relatie met de architectonische boombeplanting op de koppen van de bouwblokken langs het Christoffel Plantijnpad. Dit om het Christoffel Plantijnpad ter hoogte van deze buurt op dezelfde wijze te begeleiden. Ons is niet duidelijk waarom dit ontwerpuitgangspunt verlaten is. We pleiten voor herstel van de waaivormige boomstructuur in de bocht van het Christoffel Plantijnpad.

Verleggen Christoffel Plantijnpad bij de aansluiting vanuit de Robert Fruinlaan vernielt cultuurhistorisch erfgoed, kost bomen en doet beleving groen parkpad teniet!

- We zijn tegen het verleggen van het Christoffel Plantijnpad bij de aansluiting vanuit de Robert Fruinlaan. Hierdoor wordt een wezenlijk onderdeel van het cultuurhistorisch waardevol ontwerp van de boombeplanting langs het Christoffel Plantijnpad verminkt. Een groot deel van de bomen tussen fietspad en Ubbo Emmiushof wordt gekapt en komt in de plannen niet meer terug. Ook de waaivormige lindenbeplanting in de bocht (onderdeel van het groenontwerp van dit deel van het Christoffel Plantijnpad) verdwijnt.
- In het plan is het Christoffel Plantijnpad naar het zuiden opgeschoven. Een snelle meting leert ons dat het pad ongeveer 10 meter opschuift in de richting van het Ubbo Emmiushof. Hierdoor verdwijnt het fietspad uit het park en zal het de parkeerplaats van het Ubbo Emmiushof bijna raken.
- De entree van het Christoffel Plantijnpad vanaf de kruising Johan Huizingalaan/ Robert Fruinlaan vormt het eerste moment dat men vanuit de stad door het park fietst of wandelt. In het voorliggende plan wordt dit (in de oorspronkelijke plannen getekende) ontwerpuitgangspunt teniet gedaan door het fiets- en voetpad naar het Ubbo Emmiushof te verschuiven en het parkgroen aan de zuidzijde van dit deel van het Christoffel Plantijnpad te minimaliseren tot een plantsoentje van schamele afmetingen, totaal niet behorend bij het grote geheel van het park!
- Kortom, het verleggen van het Christoffel Plantijnpad zien wij als achteruitgang, het is een onnodig en kostenverhogend ontwerpelement.

Toevoegen laag bastion alleen onder voorwaarden

- We willen voorstellen om als eerste de bestaande hoge bastions eens goed en kwalitatief hoogwaardig te restaureren (weg met de asfaltprint!).
- Daarnaast is er in de toekomst sprake van de komst van een brug over de gracht naar het watersporteiland. De voorgestelde ligging van het bastion kan de komst van de brug in de weg liggen. Dit aspect moet worden meegenomen met het ontwerp voor een plek aan het water.
- De plek aan het water moet ook de doorvaart voor de waterscouts niet hinderen.
- Het is ook belangrijk de paden naar de nieuwe plek aan het water te verbeteren.

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van de Sloterplas is graag bereid deze zienswijze toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,
Namens het bestuur van de Vrienden van de Sloterplas

Mevrouw Harriët Haakma Wagenaar